

Västbergaskolan
info@vastbergaskolan.se

2023-12-08

1 (15)

Dnr SI 2023:6393

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad
grundskola vid Västbergaskolan
i Stockholms kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av anpassad grundskola vid Västbergaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls i anpassad grundskola vid Västbergaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillser att det finns en samlad planering så att studie- och yrkesvägledarens kompetens kommer eleverna till gagn genom hela skolgången.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att samtliga lärare som undervisar i anpassad grundskola ges möjlighet att löpande samverka med varandra kring bedömningsfrågor.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen utvecklar det långsiktiga arbetet med att gynna skolenhetens kontakter med omgivande samhälle.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 augusti 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektione@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen dnr SI 2023:6393 i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn gör regelbundna bedömningar av skolans resultat, undervisningens kvalitet, genomförande och förutsättningar. Rektorn vidtar väl avvägda åtgärder samt fördelar resurser utifrån identifierade utvecklingsbehov. Vidare leder och organiserar rektorn det pedagogiska arbetet på ett sätt som skapar goda förutsättningar för en lärmiljö som är tillgänglig, flexibel och anpassad efter elevernas behov. Rektorn ser till att det finns välkända rutiner på skolan samt att lärarna får stöd och kompetensutvecklingsinsatser.

Rektorn följer upp och analyserar skolans resultat

Granskningen visar att rektorn gör regelbundna bedömningar av undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppfylls. I intervju med rektorn framkommer att hen följer upp elevers utveckling och de förutsättningar som lärarna har för att bedriva utbildning via ett delegerat ansvar till biträdande rektorn. Det sker exempelvis i dialoger med lärare, elevassistenter och elevhälsan i olika mötesforum, återkommande klassrumsbesök samt vid samverkan med förstelärare. Rektorn uppger vidare att resultaten följs upp kontinuerligt på medarbetarsamtal med biträdande rektorn. Rektorn och biträdande rektorn har veckovisa möten. Biträdande rektorn är på daglig basis en del av verksamheten och följer upp elevernas upplevelse av trygghet och studiero i det dagliga arbetet men även systematiskt via exempelvis utvecklingssamtal och skolans egen enkät. Analysen visar att elevernas upplevelse av

trygghet är god och det är relationsbyggandet mellan elever och personal som är centralt för det resultatet. Rektorn har även identifierat i sin analys att undervisningen är läroplanstyrd och eleverna har god måluppfyllelse men att skolan behöver höja kvalitén på undervisningen och att det finns utvecklingsområden.

Av granskningen framgår vidare att rektorn ser till att det genomförs nödvändiga förbättringsåtgärder och att resurser fördelas på ett sätt som möter de behov som finns på skolan. Av den inskickade dokumentationen framgår att skolan påbörjat ett arbete med en mer ändamålsenlig digital dokumentation som tydligare visar elevers lärande och progression över tid, då rektorn i sin analys sett att det inte har funnits tillräcklig systematik i dokumentationen om exempelvis en lärare avslutar sin anställning. Det finns ett arbete med kommunikation då rektorn kommit fram till att elevers kommunikation är viktig utifrån att höja kvalitén på lärandet kopplat till måluppfyllelse och styrdokument. Både elevernas möjlighet att kommunicera och personalens kompetens kring detta utvecklas ständigt och arbetet fortgår. Av inskickad dokumentation framkommer även att skolan behövde hitta en balans mellan omvårdnad och undervisning. Rektorn uppger i intervjun att hen sedan några år tillbaka identifierat att verksamheten behövde gå från omsorg till lärande. Skolan rekryterade två lärare med pedagogisk bakgrund i grundskola och en biträdande rektor med erfarenhet av målgruppen. Att skifta fokus från omsorg till lärande är ett fortsatt utvecklingsarbete uppger rektorn. Rektorn har även fattat beslut om mer personalresurser utifrån elever med andra behov än förutsett.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet och har ett tydligt fokus på lärmiljön

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet på ett sätt som skapar goda förutsättningar för en lärmiljö som är tillgänglig, flexibel och anpassad efter elevernas behov. Av den inskickade dokumentationen framgår att rektorn medvetet arbetat för att skola ska vara skola och inte omsorg, och det har också blivit tydligare för eleverna. I intervju med rektorn framkommer att hen har gjort om klassindelningen på ett mer ändamålsenligt sätt utifrån elevgruppens kunskaper och behov. Rektorn har tillsatt de personella resurser som elevgruppen kräver. Det finns möjligheter för eleverna att om behovet finns läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. I intervjun med rektorn framkommer att några elever är med på grundskolans lektioner i ämnena musik och idrott och hälsa. Detta underlättas av att den anpassade grundskolan är lokalintegrerad med grundskolan samt att rektorn även är rektor för grundskolan. Vidare framgår att rektorn löpande arbetar för att lärmiljön ska vara tillgänglig för eleverna. Exempelvis har rektor efter en omorganisation av klasserna frigjort lokaler för att kunna dela in elever i mindre

grupper. Det finns hjälpmedel i form av exempelvis bildstöd, skärmar, hörselkåpor, interaktiva tavlor och interaktivt bord utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Ett behov av fler surfplattor till eleverna finns och den processen är påbörjad. En medvetenhet hos både rektorn och personalen kring bristande tillgänglighet i utemiljön finns. Rektorn uppger att hen och personalen försöker utifrån sociala perspektiv skapa förutsättningar genom samverkan med grundskolans personal, som man delar utemiljön med. Detta för att öka kunskapen om elevgruppens behov men samtidigt också träna eleverna i turtagning och samspel med andra. Rektorn betonar att den sociala miljön ska vara inkluderande och därför bedrivs ett arbete med att alla elever ska ingå i sociala sammanhang.

Av granskningen framgår vidare att det finns möjligheter till kompetensutveckling för personalen. Av intervjuer med lärare och elevassistenter framgår att personalen har möjlighet att få stöd i sitt dagliga arbete. I intervjuer med rektorn och huvudmannen framkommer att det kommer att behövas vidare kompetensutveckling av personalen för att utvecklingsarbetet ska befästas. Försteläraren har exempelvis i uppdrag att arbeta med elevassistenternas roll. På torsdagsmötena arbetar personalen vidare med tecken som stöd för att utveckla sin egen kompetens i syfte att öka elevernas möjligheter att uttrycka sig och kommunicera. Personalen uppger att rektorn nyttjar elevassistenter och lärares kompetenser på ett bra sätt. Lärare och elevassistenter beskriver att biträdande rektorn är närvarande, engagerad, inlyssnande och en aktiv del av verksamheten.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgra22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är varierad och stimulerande på en nivå som bidrar till elevers motivation och progression. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen strukturerad och anpassad. I undervisningen får eleverna goda möjligheter att samarbeta med andra och lära sig tillsammans.

Undervisningen är varierad och stimulerande.

Granskningen visar att lärarna har en medvetenhet kring vikten av variation och arbetar kontinuerligt med att variera lektionerna utifrån elevernas förutsättningar. I intervjuer med lärarna och under observationer framkommer att eleverna får arbeta både i grupp och enskilt, med bland annat bild, rörelse och film. Genom att utforma eget undervisningsmaterial kan lärarna möta elevgruppen på rätt nivå. Av intervjuer och observationer framgår även att lärarna använder individanpassade hjälpmedel i undervisningen, till exempel bildstöd och anpassning av kommunikation utifrån elevernas behov. Eleverna tränar samarbete, genom att exempelvis spela spel, eller titta på goda exempel och sedan få prova själva. Eleverna får också välja vissa moment och ordningsföljden på dem för att bidra till motivation och delaktighet.

Granskningen visar vidare att eleverna ges ett aktivt lärarstöd, så att de förstår och kommer igång med sitt skolarbete och bibehåller sitt engagemang. Elevassistenterna skriver för varje elev rutiner, anpassningar och hjälpmedel. De ser till att informationen är uppdaterad och vid behov lyfts på torsdagsmöten med övrig personal. Av intervjuer med lärare och elevassistenter framkommer att personalen själv deltar i aktiviteter och att det ökar elevernas motivation och engagemang, vilket också framgår av observationerna. Personalen ger var och en av eleverna mycket beröm och ett anpassat stöd, även eleverna visar varandra uppskattning och hjälper varandra i lärandet.

Undervisningen är strukturerad

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett för eleverna känt sätt, och att de får lära av varandra. Av intervjuer med både lärare och elevassistenter framkommer hur viktigt det är för eleverna att dagen är förutsägbar och att strukturen är central för elevgruppen. Skoldagen presenteras med bildstöd och en del elever har individuella scheman för ökad tydlighet. Förändringar behöver planeras för att trygghet och lärande ska fungera, uppger personalen. Strukturen möjliggör såväl individanpassningar som att eleverna får arbeta och lära tillsammans. Ett exempel är att utifrån den digitala dagboken som varje elev har, ges elever möjlighet att lyssna på varandra, prata i grupp och vänta på sin tur. I intervjun med lärare framkommer att eleverna görs delaktiga genom att till exempel vara "hjälp lärare" och tillsammans med läraren presenterar skoldagen. Av observationer framgår vidare att det finns ett logiskt flöde på lektioner av olika uppgifter och aktiviteter med en inledning, genomförande och ett avslut. Lärare och elevassistenter för samtal om lektionsstrukturen och hur ett visst moment ska genomföras. Av granskningen framgår vidare att lärarna individanpassar undervisningen utifrån mål som dokumenterats i elevernas IUP. Lärare uppger i intervjun att de brukar prata om vad eleverna ska lära sig och varför, men att det i vissa moment är lättare att tydliggöra syftet än i andra.

Skolinspektionen vill i detta sammanhang lyfta fram vikten av att rektorn fortsätter det pågående systematiska förändringsarbetet av verksamheten för att ytterligare tydliggöra syftet med utbildningens olika moment, öka elevernas delaktighet och fokus på kunskapsprogression och lärande för den enskilda eleven.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det på skolan finns ett aktivt arbete med att skapa trygghet och ett socialt umgänge utanför den egna undervisningsgruppen för eleverna. Arbetet med att ge eleverna förutsättningar för ett aktivt deltagande i samhällslivet är dock begränsat.

Det pågår ett förebyggande och främjande trygghetsarbete

Granskningen visar att skolan genomför förebyggande och främjande insatser som bidrar till elevernas personliga utveckling och lust att lära. Av inskickad dokumentation framgår att det finns ett strukturerat trygghets- och värdegrundsarbete som bygger på en handlingsplan. Kartläggningar genomförs bland annat genom enkäter där skolans regler och värdegrund förankras för att förebygga otrygghet för eleverna. I intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att elevernas trygghet följs upp löpande i det dagliga arbetet och systematiskt på varje utvecklingssamtal. Personalen har ett främjande arbete för att eleverna ska känna sig trygga och regelbundet diskuteras trygghetsfrågor, exempelvis att tillhöra en grupp, att ha en vän och att bli förstådd. Rektorn, lärarna och elevhälsan uppger i intervjuer att eleverna deltar i gemensamma aktiviteter tillsammans med grundskolans elever under läsåret, exempelvis vid avslutningar, föreställningar, på vissa lektioner och raster. Vidare framgår av intervjun med rektorn att biträdande rektorn har informerat personalen på grundskolan om hur de gemensamma rasterna bör organiseras för att uppnå ökad förståelse och social samvaro mellan elever. Det har funnits förtur vid gungorna för eleverna på anpassad grundskola, men det är viktigt att alla elever får träna på exempelvis turtagning. Av flertalet intervjuer framgår vidare att eleverna på skolan är trygga, vilket är en effekt av ett kontinuerligt arbete med de resultat som framkommit i trygghetsenkäter och i dialog med elever och vårdnadshavare. Ytterligare ett steg i trygghetsarbetet är inplanerade trygghetsvandringar med eleverna.

Det genomförs ett visst planerat arbete som bidrar till elevernas deltagande i samhället

Granskningen visar att skolan till viss del har ett planerat arbete med att ge eleverna förutsättningar att förbereda sig på att aktivt delta i samhällslivet men skolans studie- och yrkesvägledare ingår inte med systematik. I intervjuer med elever, lärare, elevassistenter och rektorn framkommer att skolan genomför utflykter och regelbundna aktiviteter vilket ger eleverna erfarenheter och syftar till självständighet. Exempelvis har skolan ett samarbete med Kung Saga (en anpassad gymnasieskola) och Kulturskolan. Av granskningen framgår att lärarna arbetar med återkommande moment som syftar till att utveckla elevernas kunskaper om vardagsnära aktiviteter. Exempelvis loggar eleverna in med sina användarnamn, åker kollektivt, tränar på trafiksituationer, planerar inköp, köar, scannar och blipper i affären. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns en studie- och yrkesvägledare på skolan som tar ett stort ansvar i samband med att eleverna ska göra gymnasieval i årskurs nio. I intervjuer med rektorn och huvudmannen visar däremot granskningen att det saknas ett planerat arbete på kort och långsiktig, där studie- och yrkesvägledares kompetens ingår för att ge eleverna möjlighet att i undervisning samtala om yrken, diskutera framtida studier eller arbetsliv i en bredare mening och under hela skoltiden.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillser att det finns en samlad planering så att studie- och yrkesvägledarens kompetens kommer eleverna till gagn genom hela skolgången.

Granskning visar att det i viss omfattning genomförs aktiviteter för att eleverna ska ges erfarenheter av det närliggande samhället men att skolan behöver utveckla sitt strategiska arbete kring studie- och yrkesvägledning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med personal samt studie- och yrkesvägledare utarbetar en plan som ser till att eleverna i samtliga årskurser får konkreta erfarenheter av närsamhällets arbetsliv i syfte att ge eleverna förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhället. I arbetet bör perspektivet på hur eleverna får göra val utan att begränsas av traditionella förställningar om kön finnas med samt hur den ökade digitaliseringen i samhället kan tränas ytterligare. Eftersom en studie- och yrkesvägledare har särskild kunskap om förändringar i yrkeslivet, olika kompetenskrav och utbildningsvägar spelar dennes medverkan en viktig roll i skolans arbete med att förbereda eleverna för ett aktivt och självständigt vuxenliv. Även om

studie- och yrkesvägledaren själv inte leder alla aktiviteter kan hen handleda lärarna i planeringen av arbetet och vara ett stöd i genomförandet. Detta så att eleverna i den anpassade grundskolan ges goda möjligheter att under hela sin skolgång få praktiska erfarenheter av samhällets yrkesliv men även insikt. Huvudmannen bör bistå med goda, och rätt förutsättningar, för att rektorn ska kunna genomföra arbetet med kvalitet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att lärarna fortlöpande bedömer elevernas kunskapsutveckling och återkopplar till eleverna på ett framåtsyftande och konkret sätt. Utifrån den bedömning som lärarna gör så genomför de även nödvändiga anpassningar av undervisningen. Rektorn ger till viss del förutsättningar för samverkan kring bedömningsfrågor för lärarna.

Lärarna bedömer löpande elevernas kunskapsutveckling

Granskningen visar att lärarna gör fortlöpande bedömningar av elevernas kunskapsutveckling och progression samt återkopplar detta till eleverna på ett för dem anpassat sätt. Av intervjuer och den inskickade dokumentationen framkommer att man använder formativa arbetsmetoder, såsom exempelvis framåtsyftande återkoppling och att synliggöra lärandet i aktiviteter. Personalen arbetar med att visualisera elevernas progression. Både i stunden och på längre sikt. Av intervjuer framgår exempelvis att lärare kan dokumentera elevernas lärande genom att spara material och fotografera, vilket ger möjlighet att tydliggöra progressionen för eleven. Inför utvecklingssamtalen talar personal med varje elev och utifrån samtalet formuleras nya mål som dokumenteras i elevens individuella utvecklingsplan (IUP).

Elevernas individuella utvecklingsplan är sedan utgångspunkten för lärarna när de bedömer elevernas progression, som återkopplas till elever och vårdnadshavare vid utvecklingssamtal. Vid veckovisa möten stämmer lärare och elevassistenter av elevernas resultat och vad som eventuellt behöver utvecklas i undervisningen för att eleven ska nå så långt som möjligt i sin progression. Lärare och elevassistenter gör anpassningar av undervisningen i samråd utifrån den fortlöpande bedömningen av elevernas kunskaper. Det kan exempelvis innebära att lärarna utmanar eleverna med nya uppgifter eller att läraren gör ett annat upplägg för en elev utifrån behov. Av intervju framgår att lärarna använt Skolverkets bedömningsstöd för att utarbeta ett eget material anpassat för verksamheten.

Rektorn behöver stärka förutsättningar för samtliga lärare att samverka i bedömningsfrågor

Granskningen visar att rektorn till viss del har skapat förutsättningar för undervisande lärare att samverka kring bedömningsfrågor med syfte att utveckla gemensam förståelse för bedömning och kvaliteterna i elevernas prestationer. Av intervjuer med rektorn och lärare framkommer att det finns veckovisa möten med bland annat bedömning på agendan, men där deltar inte alla undervisande lärare. Inför den summativa bedömningen har lärarna en halvdag tillsammans för att diskutera bedömningsfrågor, vid det tillfället deltar även elevassistenterna. Det finns också skrivtid för dokumentationen samt avsatt tid för klasslärare och ämneslärare inför bedömningar, uppger rektorn.

Granskningen visar att samtliga lärare endast i begränsad utsträckning ges möjlighet att tillsammans utveckla sin bedömarkompetens med fokus på styrdokumentet. Det framgår i intervjun med lärarna att inte alla lärare deltar i forum för bedömningsfrågor och att det vore önskvärt om alla lärare var med på samma möten. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer också att lärare inte har någon samverkan med andra anpassade grundskolor för att diskutera bedömningsfrågor och bedömarkompetens. Den biträdande rektorn uppger att ett nätverk skulle vara positivt för verksamheten. Rektorn uppger i intervjun att lärarna har olika kompetenser beträffande bedömning men att värdeorden i kunskapskraven diskuteras. Det utvecklingsarbete som rektorn leder handlar om samsyn kring begrepp, planering, bedömning och samarbete, uppger rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att samtliga lärare som undervisar i anpassad grundskola ges möjlighet att löpande samverka med varandra kring bedömningsfrågor.

Granskningen visar att rektorn till viss del ger förutsättningar för samverkan kring bedömningsfrågor för lärare på skolan men möjligheten att utveckla sin bedömarkompetens är olika för skolenhetens lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn ser över möjligheten för samverkan i bedömningsfrågor för alla lärare som arbetar med eleverna inom anpassad grundskola. Rekommendationen är också att denna samverkan fokuserar på styrdokumenterna så att lärarna utvecklar en samsyn kring kunskapskravens innebörd och samtidigt utvecklar sin gemensamma bedömarkompetens för den anpassade grundskolan. Med fördel skulle detta arbete kunna samordnas med en annan skola för att med andra få diskutera och utveckla sin bedömarkompetens och erhålla samsyn kring kursplanernas innehåll och syfte.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen återkommande gör bedömningar av skolans kvalitet. Huvudmannen ger genom ett långsiktigt och systematiskt arbete goda förutsättningar för undervisningens planering och genomförande. Huvudmannen ger rektorn ett väl anpassat stöd vad gäller ledning och utveckling av utbildningen. Det saknas däremot en strategi på huvudmannanivå kring arbetet att gynna kontakter med det omgivande samhället.

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av skolans måluppfyllelse och kvalitet genom att följa upp, analysera och bedöma verksamhetens

behov. Rektorn och huvudmannen delar på huvudmannaskapet och huvudmannen arbetar i verksamheten dagligen, träffar personal och elever. Huvudmannen uppger att hen tar del av skolans kunskaps- och trygghetsresultat och gör en självständig analys. Resultaten följs sedan upp tillsammans med rektorn. Huvudmannen uppger vidare att goda resultat och en engagerad personal är styrkor men att undervisningens kvalitet kan utvecklas vidare.

Vidare visar granskningen att huvudmannen arbetar långsiktigt för att skolan ska ha goda förutsättningar för undervisningens genomförande. I intervjun uppger representant för huvudmannen att verksamheten har gjort rekryteringar på pedagogsidan och handplockat en ny biträdande rektor. Det pågår också fortbildningsinsatser för elevassistenter och biträdande rektor. Det pågår också rektorsprogrammet. Representant för huvudmannen uppger att fortbildning i personalgruppen är en förutsättning för en framtida hög kvalitet då det finns utvecklingsmöjligheter i elevgruppen. Representanten för huvudmannen uttrycker en viss oro för framtida elevers behov och frågar sig om skolan har det som krävs för att ta emot dem.

Av intervjun med representant för huvudmannen framkommer att rutinen kring klagomål och kränkningar borde förtydligas ytterligare. Det har däremot inte funnits klagomål gällande anpassad grundskola, uppger representant för huvudmannen.

Huvudmannen ger rektorn anpassat stöd men arbetet för att gynna kontakter med omgivande samhälle är begränsat

Granskningen visar att huvudmannen har god kännedom om verksamhetens behov och vilket stöd rektorn behöver. Rektorn har exempelvis tillgång till huvudmannen som ett "bollplank" vid svåra beslut. Rektorn och huvudmannen har planerings/utvecklingsdagar där de tillsammans lyfter vilket stöd rektorn behöver liksom skolenheten. Rektorn uppger i rektorsintervjun att hen ingår i ett nätverk och går rektorslyftet. Det finns ett nära samarbete mellan rektorn och skolchefen. Likaså finns det ett nära samarbete mellan rektorn och biträdande rektor. De diskuterar olika ämnen, frågor och förslag och därefter tar rektorn det med huvudmannen på möten som sker veckovis.

Av granskningen framgår vidare att eleverna bereds möjligheter att prova på aktiviteter utanför skolan inom kultur- och fritidsområdet, men att huvudmannens arbete för att underlätta samverkan och gynna kontakter med omgivande samhälle är begränsat. Av intervju med huvudmannen framgår att huvudmannen bidrar med ekonomiska medel för att ge eleverna erfarenheter i form av förenings- och kulturliv. Dock framgår det av intervju med huvudmannen och rektorn att skolan inte har någon uttalad strategi för att långsiktigt gynna kontakter med omgivande samhälle. På det

sätt som studie- och yrkesvägledningen är organiserad idag så är den anpassade grundskolan inte inbegripen full ut.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att huvudmannen utvecklar det långsiktiga arbetet med att gynna skolenhetens kontakter med omgivande samhälle.

Skolinspektionens granskning visar att det saknas en uttalad strategi på huvudmannanivå kring arbetet med att underlätta och gynna kontakter med det omgivande samhället. Nuvarande arbete är begränsat till kultur och fritid. Med tanke på elevgruppens sårbarhet och det faktum att många av eleverna inte deltar i samhällslivet i vuxen ålder kan skolan här spela en viktig kompensatorisk roll.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen kartlägger vilka olika samhällsfunktioner, organisationer och näringsliv som finns och som kan vara möjliga samverkanspartners för att ytterligare öppna upp elevernas kontakter med omgivande samhället. Utifrån kartläggningen kan huvudmannen tillsammans med skolans rektor ta fram en planering för hur arbetet ska läggas upp och genomföras för att långsiktigt bygga upp relationer som gynnar elevernas delaktighet och möjlighet i samhället. Huvudmannen kan med fördel ta hjälp av studie- och yrkesvägledarens kompetens i detta arbete.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet är fattat av Indra Kullenberg, utredare.

I den slutgiltiga handläggningen har Malin Henniuss, utredare (föredragande) och Sandra Andersson, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fyra lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representant för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7 och den 8 november 2023. Besöket genomfördes av Sandra Andersson och Malin Hennius.

Västbergaskolans anpassade grundskola är en skola med årskurserna 1-9. Det är en fristående skola i Stockholms kommun. Vid tiden för granskningen har skolan 14 elever.